

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΜΟΝΑΔΑ

ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

Πιστοποίηση Προγραμμάτων
Σπουδών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ακαδημαϊκή Πιστοποίηση Π.Σ.

Η πιστοποίηση είναι διαδικασία εξωτερικής αξιολόγησης με βάση συγκεκριμένα, προκαθορισμένα, διεθνώς αποδεκτά και εκ των προτέρων δημοσιοποιημένα ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια και δείκτες.

Σκοπός της πιστοποίησης είναι η εξωτερική διασφάλιση της ποιότητας της ανώτατης εκπαίδευσης, καθώς και η αποτελεσματικότητα και διαφάνεια της συνολικής λειτουργίας των Α.Ε.Ι.

(66.4 ν.4009)

Περιεχόμενα

Ακαδημαϊκή Πιστοποίηση Π.Σ.....	1
I. Η διαδικασία	3
1. Τι αλλάζει και τι όχι σε σχέση με την Αξιολόγηση	4
2. Η Έκθεση Πιστοποίησης.....	5
3. Οι προτεραιότητες της ΑΔΙΠ	6
4. Τα βήματα για την Πιστοποίηση ενός Προγράμματος Σπουδών	7
5. Η απόφαση του Συμβουλίου της ΑΔΙΠ μπορεί να είναι:.....	7
Μετά την «Θετική Απόφαση»	8
Μετά την «Θετική υπό όρους Απόφαση»	8
Μετά την «Αρνητική Απόφαση».....	8
6. Η Επιτροπή Πιστοποίησης.....	9
7. Πιστοποίηση από φορείς της Αλλοδαπής.....	9
8. Σχέση Αξιολόγησης και Πιστοποίησης των Π.Σ.	10
9. Τι έχει να κάνει το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο.....	11
II. Η σημασία της Πιστοποίησης των Προγραμμάτων Σπουδών	12
10. Τα κριτήρια για την Ακαδημαϊκή Πιστοποίηση Προγράμματος Σπουδών του Ν.4009/11	13
11. Μαθησιακά αποτελέσματα	14
12. Αρχές σχετικά με τα μαθησιακά αποτελέσματα και με την πιστοποίηση τους:.....	15
13. Διεθνής Πρότυπη Ταξινόμηση Εκπαίδευσης (ISCED).....	16
και Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF).....	16
14. Περιγραφή Προγράμματος Σπουδών.....	16
15. Δομή του Προγράμματος Σπουδών.....	17
16. Παράρτημα Διπλώματος (Diploma Supplement) (DS).....	17
17. Ο Οδηγός Σπουδών περιέχει : (Φ5/89656/Β3, 1466/2007).....	18

Ι. Η διαδικασία

---

1. Τι αλλάζει και τι όχι σε σχέση με την Αξιολόγηση

Η Πιστοποίηση των Προγραμμάτων Σπουδών:

- **Θα αντικαταστήσει την εξωτερική αξιολόγηση** (περίπου τον Φεβρ-Μάρτιο 2014 – αυτά λέγονταν τον Ιανουάριο του 2014)
- **αλλά οι διαδικασίες σε όλα τα τμήματα δεν θα είναι ίδιες**, αλλά θα διαφοροποιούνται ανάλογα με το αν έχουν εσωτερικό σύστημα διασφάλισης της ποιότητας ή όχι
- Θα γίνει με **ανάλογο τρόπο που γίνονται οι εξωτερικές αξιολογήσεις**, αλλά με την απαραίτητη συμμετοχή και επαγγελματικών ομάδων. Άρθρο 70, παρ. 2 του Ν. 4009: *«Στην περίπτωση πιστοποίησης της ποιότητας προγράμματος σπουδών που οδηγεί στην άσκηση νομοθετικώς ρυθμιζόμενων επαγγελμάτων, σύμφωνα με την περίπτωση α΄ της παρ. 1 του άρθρου 3 του π.δ. 38/2010, ένα μέλος της επιτροπής προέρχεται υποχρεωτικά από την αντίστοιχη επαγγελματική ένωση ή επιμελητήριο το οποίο ορίζει το μέλος αυτό.»*
- Θα γίνεται για **ομοειδή τμήματα** από την **ίδια Επιτροπή**
- μπορεί να περιλαμβάνει και **επιτόπια επίσκεψη, αν απαιτείται**
- Θα μπορεί να **γίνεται και από φορείς της αλλοδαπής**
- Θα γίνεται **για κάθε πρόγραμμα** σπουδών που **εκπονείται μετά την ψήφιση του ν. 4009/2011**, κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου τα υπάρχοντα προγράμματα σπουδών θεωρούνται πιστοποιημένα έως την ολοκλήρωση της αξιολόγησης με βάση το Ν. 3374: *(άρθ. 80, παρ. 11, εδ. δ: «κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου θεωρούνται πιστοποιημένα έως την ολοκλήρωση της διαδικασίας πιστοποίησης σύμφωνα με το επόμενο εδάφιο. .... ε) Μέχρι την πρώτη εφαρμογή του άρθρου 14 και τη συγκρότηση της ΜΟ.ΔΙ.Π. σύμφωνα με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 3374/2005 που αφορούν τη ΜΟ.ΔΙ.Π.)*
- **Ελέγχει εάν το Τμήμα έχει επάρκεια** να υλοποιήσει την εκπαιδευτική διαδικασία
- **Δίνει έμφαση στα μαθησιακά αποτελέσματα**

2. Η Έκθεση Πιστοποίησης

Η χρήση του προτεινόμενου ενιαίου Πρότυπου Σχήματος για τα Προγράμματα Σπουδών όλων των Τμημάτων των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης **επιβάλλεται από την ανάγκη συγκριτικής αξιολόγησης** και πιστοποίησης συναφών προγραμμάτων σπουδών όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του νόμου.

Τα Τμήματα μπορούν να προσθέσουν ή και να εξειδικεύσουν την πρότασή τους για την πληρέστερη τεκμηρίωσή της.

Η ΑΔΙΠ **παροτρύνει ομοειδή Τμήματα** να εξετάσουν τη δυνατότητα **ομογενοποίησης των προγραμμάτων σπουδών τους**, ώστε να περιλαμβάνουν κοινό «κορμό» μαθημάτων

Στόχος είναι να δημιουργηθούν Προγράμματα σπουδών **βασισμένα σε Μαθησιακά Αποτελέσματα** και συμβατά με το **Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων Ανώτατης Εκπαίδευσης**

5

Στα 4 χρόνια από την 1^η εξωτερική αξιολόγηση θα γίνει στο τμήμα όχι μία νέα 2^η εξωτερική αξιολόγηση αλλά **θα ακολουθηθεί η πρώτη πιστοποίηση του Προγράμματος** ή των Προγραμμάτων Σπουδών του.

Η Έκθεση Πιστοποίησης θα καταλήγει σε συγκεκριμένη τεκμηριωμένη και πλήρως αιτιολογημένη **βαθμολογία** από την επιτροπή

Οι Εκθέσεις Πιστοποίησης των επιτροπών πιστοποίησης και οι αποφάσεις του Συμβουλίου της Αρχής κοινοποιούνται στον ΥΠΑΙΘ και δημοσιοποιούνται στην ιστοσελίδα ης Αρχής

3. Οι προτεραιότητες της ΑΔΙΠ

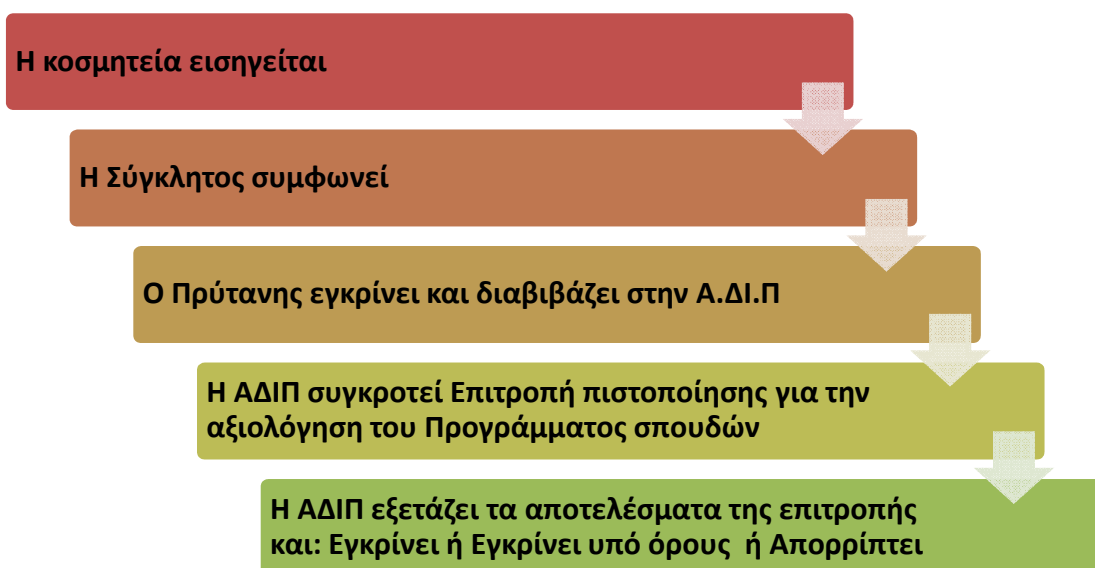
Οι προτεραιότητες της ΑΔΙΠ για την πιστοποίηση των Προγραμμάτων σπουδών

- Νέα τμήματα Σχεδίου Αθηνά / Νέα Προγράμματα Σπουδών
- Τμήματα τα οποία δεν έχουν ολοκληρώσει διαδικασίες αξιολόγησης
- Τμήματα για τα οποία έχει παρέλθει 4ετία από εξωτερική αξιολόγηση

Προς το παρόν η Πιστοποίηση θα γίνει **σε δύο στάδια** για νέα προγράμματα σπουδών

- **Αρχική (πρόδρομη) πιστοποίηση νέου Π.Σ.** Δεν απαιτείται επί τόπου επίσκεψη. Μπορεί να περιλαμβάνει ομοειδή τμήματα. Βασικά κριτήρια: Στόχοι, Μαθησιακά Αποτελέσματα Π.Σ, Ζήτηση Προσόντων / Δομή Προγράμματος Σπουδών / Ακαδημαϊκό Προσωπικό ***Αποδίδεται Πρόδρομη Πιστοποίηση με ενδεχόμενο παρατηρήσεις και χρόνο θεραπείας έως περίπου 4 εξάμηνα ανάλογα με την βαρύτητα των τελευταίων***
- **Τελική Πιστοποίηση:** Υποβάλλονται συμπληρωματικά στοιχεία μετά την παρέλευση της προθεσμίας, σύμφωνα με τις παρατηρήσεις Πλήρης εξέταση των κριτηρίων και επί τόπου επίσκεψη. Εισηγήση επιτροπής και απόφαση ΑΔΙΠ.

4. Τα βήματα για την Πιστοποίηση ενός Προγράμματος Σπουδών

Τα νέα προγράμματα σπουδών, εγκρίνονται αρχικά από τον Πρύτανη του ΑΕΙ, με εισήγηση της κοσμητείας και σύμφωνη γνώμη της Συγκλήτου (άρθρο 32 Ν.4009/11). Η ΜΟΔΙΠ του Ιδρύματος έχει ενεργό και ουσιαστική συμμετοχή καθότι ο ρόλος της είναι η διασφάλιση της ποιότητας στις εσωτερικές διαδικασίες.

Τα προγράμματα υποβάλλονται στην ΑΔΙΠ για τη διαδικασία ακαδημαϊκής πιστοποίησης από επιτροπές εμπειρογνομόνων σύμφωνα με τα άρθρα 70 – 72 του Ν.4009/11, τα οποία αναλύουν τα κριτήρια της πιστοποίησης.

Η Αρχή συγκροτεί επιτροπή πιστοποίησης για την αξιολόγηση προγράμματος σπουδών, η οποία αποτελείται από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες που προέρχονται από το Μητρώο Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων

5. Η απόφαση του Συμβουλίου της ΑΔΙΠ μπορεί να είναι:

- Θετική
- Θετική υπό όρους
- Αρνητική

Μετά την «Θετική Απόφαση»

- Η έγκριση του Προγράμματος Σπουδών δεν μπορεί να υπερβαίνει τα οκτώ(8) έτη
- Δεν απαιτείται πιστοποίηση αναθεωρήσεων επί μέρους πτυχών των προγραμμάτων σπουδών
- Κατά τη διάρκεια ισχύος θετικής απόφασης, το Συμβούλιο της Αρχής μπορεί να εξετάζει αν συνεχίζουν να ικανοποιούνται τα κριτήρια
- Ο Πρύτανης οφείλει να ενημερώνει την Αρχή αν τα κριτήρια πιστοποίησης έχουν παύσει να τηρούνται ή αν έχει τέτοια αμφιβολία

Μετά την «Θετική υπό όρους Απόφαση»

- Αναφέρονται τα κριτήρια που δεν ικανοποιούνται
- Τίθεται συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα συμμόρφωσης
- Επανεξέταση της απόφασης
- Το συμβούλιο της Αρχής, ύστερα από την υποβολή συμπληρωματικής έκθεσης πιστοποίησης σχετικά με την συμμόρφωση ή μη, εκδίδει νέα απόφαση

Μετά την «Αρνητική Απόφαση»

- Ο Υπουργός Παιδείας, με απόφασή του, μπορεί, να περιορίσει τη χρηματοδότηση του ιδρύματος και την εισαγωγή νέων φοιτητών στο πρόγραμμα σπουδών ή το ίδρυμα
- Με την ίδια απόφαση παρέχεται στους φοιτητές των προγραμμάτων σπουδών ή των ιδρυμάτων αυτών η δυνατότητα συνέχισης των σπουδών τους σε άλλο πιστοποιημένο πρόγραμμα σπουδών ή ίδρυμα

6. Η Επιτροπή Πιστοποίησης

- Εξετάζει αν το τμήμα πληροί τα κριτήρια του άρθρου 72 για το πρόγραμμα σπουδών
- Συντάσσει έκθεση πιστοποίησης
- Υποβάλλει στο Συμβούλιο της ΑΔΙΠ την Έκθεση, προκειμένου να εκδοθεί και να δημοσιοποιηθεί η απόφαση πιστοποίησης.

7. Πιστοποίηση από φορείς της Αλλοδαπής

Με απόφαση του Συμβουλίου της ΑΔΙΠ, μπορεί να γίνει πιστοποίηση από διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης Ανώτατης Εκπαίδευσης της αλλοδαπής

Το Συμβούλιο της ΑΔΙΠ μπορεί να διαπιστεύει αλλοδαπούς φορείς πιστοποίησης που είναι διεθνώς αναγνωρισμένοι και εφαρμόζουν κριτήρια τα οποία ανταποκρίνονται στα κριτήρια της Αρχής

8. Σχέση Αξιολόγησης και Πιστοποίησης των Π.Σ.

Δεν θα γίνεται πλέον η Αξιολόγηση όπως την γνωρίζουμε, δηλαδή δεν θα υπάρχουν εξωτερικές αξιολογήσεις. Θα υπάρχουν μία σειρά από εσωτερικές διαδικασίες, τις οποίες ακολουθεί το Πανεπιστήμιο με σκοπό τη Διασφάλιση της Ποιότητάς του και της συνεχούς βελτίωσής του. Οι διαδικασία αυτή, η οποία εγγυάται λοιπόν την βελτίωση της ποιότητας, πιστοποιείται πλέον από την ΑΔΙΠ και μιλάμε πλέον για «πιστοποίηση εσωτερικού συστήματος διασφάλισης της ποιότητας». Έτσι η Αξιολόγηση γίνεται πλέον εσωτερικά στο Ίδρυμα.

Το σύστημα αυτό το αναπτύσσει η ΜΟΔΙΠ του ΑΕΙ, ο πρύτανης στη συνέχεια το προτείνει και το Συμβούλιο αποφασίζει. Το σύνολο των διαδικασιών δημοσιεύονται σε ΦΕΚ.

Πιστοποίηση Προγραμμάτων Σπουδών: Εξέλιξη και συνέχεια της διαδικασίας αξιολόγησης

Πιστοποίηση	Αξιολόγηση
✘ Επίσημη απόφαση από εξουσιοδοτημένη αρχή για το κατά πόσο ένα πρόγραμμα ικανοποιεί συγκεκριμένα ελάχιστα standards.	✘ Υποστήριξη στην προσπάθεια ανάπτυξης και βελτίωσης.
✘ Προκαθορισμένες συνέπειες τυπικής φύσεως: έγκριση υλοποίησης ενός προγράμματος, ή μη πιστοποίηση.	✘ Ενδυνάμωση της στρατηγικής για αλλαγές και εσωτερική κουλτούρα ποιότητας.
✘ Αφορά κάθε Π.Σ. του τμήματος	✘ Λογική της καταλληλότητας για σκοπό
	✘ Συστάσεις για ενδυνάμωση, αλλαγή, αναπροσανατολισμό

10

Μετατόπιση της Έμφασης

Από τις Εισροές	Στις Εκροές
✘ Κατάρτιση και επιστημονικό κύρος των καθηγητών	✘ Ποιες γνώσεις και δεξιότητες έχουν πραγματικά αποκτήσει οι φοιτητές
✘ Πλήθος μαθημάτων, θεμάτων και αντικειμένων διδασκαλίας	✘ Τι πραγματικά γνωρίζουν και τι είναι ικανοί να εφαρμόσουν στην πράξη
✘ Αλληλουχία μαθημάτων	✘ Μαθησιακά αποτελέσματα που να είναι κατανοητά για τους τρίτους και μετρήσιμα
✘ Υποδομές	

9. Τι έχει να κάνει το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο

- ✘ Όλα τα Προγράμματα Σπουδών που θα κατατίθενται από τον Αύγουστο του 2011 (ψήφιση του ν. 4009) και μετά αντιμετωπίζονται ως ΝΕΑ προγράμματα σπουδών.
- ✘ Τα τμήματα που θέλουν να αναδιαρθρώσουν σημαντικά τα υπάρχοντα προγράμματα σπουδών τους, θα πρέπει να καταθέσουν στο άμεσο μέλλον την Έκθεσή τους, η οποία θα είναι γραμμένη σύμφωνα με το πρότυπο κείμενο της ΑΔΙΠ. Τα ΠΣ αυτά, θα εξεταστούν κατά σε προτεραιότητα για να τους δοθεί η πιστοποίηση.
- ✘ Επίσης τα τμήματα που ολοκληρώνουν τέσσερα χρόνια από την 1^η Εξωτερική Αξιολόγηση, θα πρέπει να προχωρήσουν τις διαδικασίες της Πιστοποίησης των Προγραμμάτων Σπουδών αντί της 2^{ης} Εξωτερικής Αξιολόγησης.
- ✘ Σημειώνεται ότι όλα τα Τμήματα του Γ.Π.Α. ολοκλήρωσαν τις εξωτερικές τους Αξιολογήσεις από τον Δεκέμβριο 2010 (ΕΤΤ) μέχρι τον Δεκέμβριο 2011 (ΑΟΑ)
- ✘ Η ΑΔΙΠ στην παρούσα φάση θα δημιουργήσει επιτροπές, οι οποίες θα εξετάζουν τις Προτάσεις Προγραμμάτων Σπουδών (σε ομοειδή τμήματα), θα συγγράφουν τη δική τους Έκθεση για το Πρόγραμμα Σπουδών και θα την καταθέτουν στην ΑΔΙΠ. Η ΑΔΙΠ θα δίνει μία **Αρχική (πρόδρομη) πιστοποίηση** νέου Π.Σ με ενδεχόμενο παρατηρήσεις και χρόνο θεραπείας **έως περίπου 4 εξάμηνα** και μετά την παρέλευση αυτού του χρόνου θα δίνεται η **Τελική Πιστοποίηση υπό προϋποθέσεις**.
- ✘ Η Αξιολόγηση ως διαδικασία θα εφαρμόζεται στα πλαίσια της διασφάλισης και της βελτίωσης της Ποιότητας. Δεν θα αποστέλλονται Εκθέσεις στην ΑΔΙΠ, αλλά το ίδιο το ίδρυμα θα πρέπει να δημιουργήσει το δικό του Σύστημα Διασφάλισης της Ποιότητας. Το πρότυπο σύμφωνα με το οποίο θα δομηθεί το Σύστημα Διασφάλισης της Ποιότητας δεν έχει δημιουργηθεί ακόμα από την ΑΔΙΠ, κάτι που θα συμβεί στο προσεχές μέλλον. Έπειτα θα πρέπει αυτό να αξιολογηθεί από εξωτερικούς αξιολογητές μέσω της ΑΔΙΠ.

II. Η σημασία της Πιστοποίησης των Προγραμμάτων Σπουδών

10.Τα κριτήρια για την Ακαδημαϊκή Πιστοποίηση Προγράμματος Σπουδών του Ν.4009/11

Σύμφωνα με το άρθρο 72 του Ν.4009/11 τα κριτήρια που θα εξετάζονται προκειμένου να πιστοποιηθεί ένα Πρόγραμμα Σπουδών είναι τα ακόλουθα:

1. η **ακαδημαϊκή φυσιγνωμία** και ο **προσανατολισμός** του προγράμματος σπουδών
2. η **ποιότητα των υποστηρικτικών υπηρεσιών**
3. τα **μαθησιακά αποτελέσματα** και τα προσόντα σύμφωνα με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων Ανώτατης Εκπαίδευσης και τη ζήτηση στην αγορά εργασίας των αποκτώμενων προσόντων
4. η **δομή και την οργάνωση** του προγράμματος σπουδών,
5. η **ποιότητα και αποτελεσματικότητα του διδακτικού έργου**
6. η **καταλληλότητα των προσόντων του διδακτικού προσωπικού** και
7. ο **βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα**

Οι βασικοί αυτοί άξονες αναλύονται περαιτέρω:

- η ακαδημαϊκή φυσιγνωμία και ο προσανατολισμός του Π.Σ.
- τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα επιδιωκόμενα προσόντα σύμφωνα με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων Ανώτατης Εκπαίδευσης
- η δομή και η οργάνωση του προγράμματος σπουδών
- η ποιότητα και αποτελεσματικότητα του διδακτικού έργου, όπως τεκμηριώνεται ιδίως από την αξιολόγηση από τους φοιτητές,
- η καταλληλότητα των προσόντων του διδακτικού προσωπικού
- η ποιότητα του ερευνητικού έργου της ακαδημαϊκής μονάδας
- ο βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα
- η ζήτηση στην αγορά εργασίας των αποκτώμενων προσόντων
- η ποιότητα των υποστηρικτικών υπηρεσιών.
- η στρατηγική του τμήματος
- η βιωσιμότητα του Π.Σ.

και ακόμα περισσότερο στο κείμενο «Πρόταση Ακαδημαϊκής Πιστοποίησης Προγράμματος Σπουδών» (Πρότυπο Σχήμα), έκδοση 1.0 Σεπτέμβριος 2013 ή <https://modip.aua.gr/portal/taxonomy/term/4>

11.Μαθησιακά αποτελέσματα

Η διαφοροποίηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων σε **γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες** βοηθά στη σαφή δόμηση περιγραφικών δεικτών και στην ευκολότερη κατηγοριοποίηση των επιπέδων προσόντων.

- Με τον όρο **«γνώσεις»** νοείται **το αποτέλεσμα της αφομοίωσης πληροφοριών** μέσω της μάθησης. Οι γνώσεις είναι το σώμα θετικών στοιχείων, αρχών, θεωριών και πρακτικών που σχετίζεται με ένα πεδίο σπουδής ή εργασίας. Οι γνώσεις χαρακτηρίζονται ως θεωρητικές ή/ και αντικειμενικές.
- Με τον όρο **«δεξιότητες»** νοείται **η ικανότητα εφαρμογής γνώσεων** και αξιοποίησης τεχνογνωσίας για την εκπλήρωση εργασιών και την επίλυση προβλημάτων. Οι δεξιότητες περιγράφονται ως νοητικές (χρήση λογικής, διαισθητικής και δημιουργικής σκέψης) και πρακτικές (αφορούν τη χειρονακτική επιδεξιότητα και τη χρήση μεθόδων, υλικών, εργαλείων και οργάνων)
- Με τον όρο **«ικανότητες»** νοείται **η αποδεδειγμένη επάρκεια στη χρήση γνώσεων, δεξιοτήτων και προσωπικών, κοινωνικών ή/και μεθοδολογικών δυνατοτήτων** σε περιστάσεις εργασίας ή σπουδών και στην επαγγελματική ή/ και προσωπική ανέλιξη. Η περιγραφή ως προς τις «ικανότητες» αφορά την υπευθυνότητα και την αυτονομία.

12. Αρχές σχετικά με τα μαθησιακά αποτελέσματα και με την πιστοποίηση τους:

- **Αρχή 1:** Ο οργανισμός πιστοποίησης θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα μαθησιακά αποτελέσματα στις αξιολογήσεις τους
- **Αρχή 2:** Ο οργανισμός πιστοποίησης πρέπει να αξιολογεί κατά πόσον τα μαθησιακά αποτελέσματα είναι σύμφωνα με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.
- **Αρχή 3:** Ο οργανισμός πιστοποίησης θα πρέπει να αξιολογεί κατά πόσον ελήφθη υπόψη η γνώμη επαγγελματιών κατά το σχεδιασμό ή την αναθεώρηση των προγραμμάτων σπουδών και των μαθησιακών αποτελεσμάτων.
- **Αρχή 4:** Ο οργανισμός πιστοποίησης θα πρέπει να αξιολογεί κατά πόσον τα μαθησιακά αποτελέσματα και η αξιολόγησή τους από τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι κατανοητά και κοινοποιημένα.
- **Αρχή 5:** Ο οργανισμός πιστοποίησης θα πρέπει να αξιολογεί κατά πόσον ο σχεδιασμός προγραμμάτων σπουδών και το περιεχόμενό τους επιτρέπουν στους φοιτητές να επιτύχουν το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα (ΕΑ) και εάν τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης επιβάλλουν τις κατάλληλες διαδικασίες για την αξιολόγηση εκείνων που προορίζονται για το ΕΑ .
- **Αρχή 6:** Σε περίπτωση πιστοποίησης του προγράμματος, ο οργανισμός πιστοποίησης πρέπει να αναφέρει ρητά στις εκθέσεις του τα μαθησιακά αποτελέσματα στα οποία στοχεύουν τα προγράμματα.
- **Αρχή 7:** Σε περίπτωση πιστοποίησης των ιδρυμάτων πρέπει να ελέγχονται οι διατάξεις του οργάνου σχετικά με την εφαρμογή και την αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

13.Διεθνής Πρότυπη Ταξινόμηση Εκπαίδευσης (ISCED) και Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF)

Το EQF είναι μια κλίμακα από το επίπεδο 1 έως το 8. Δηλαδή η σχετική μάθηση γίνεται πιο πολύπλοκη και υπάρχουν μεγαλύτερες απαιτήσεις από τον εκπαιδευόμενο. Οι αλλαγές από το επίπεδο 1 έως το 8 σχετίζονται με :

- την πολυπλοκότητα και το βάθος των γνώσεων και την έκταση της κατανόησης
- το βαθμό της απαιτούμενης υποστήριξης ή διδασκαλίας
- τον απαιτούμενο βαθμό ολοκλήρωσης της εργασίας, τη δυνατότητα ανεξαρτησίας κατά την επαγγελματική ενασχόληση και τη δημιουργικότητα
- το εύρος και την πολυπλοκότητα εφαρμογής / πρακτικής
- το βαθμό διαφάνειας και δυναμικής των καταστάσεων
- Το επίπεδο 6 με τουλάχιστον 240 ECTS, αντιστοιχεί σε προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών.
- Το Επίπεδο 7 με τουλάχιστον 60 ECTS επιπλέον (ή τουλάχιστον 300 σύνολο) αντιστοιχούν σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών.

14.Περιγραφή Προγράμματος Σπουδών

Στα Ελληνικά και Αγγλικά

- Τίτλος μαθήματος / Κωδικός μαθήματος/Έτος σπουδών / Εξάμηνο / Αριθμός
- πιστωτικών μονάδων / Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα/ντων
- Σκοπός και Αντικείμενο του Προγράμματος Σπουδών
- Μαθησιακά αποτελέσματα του Προγράμματος Σπουδών
- Προαπαιτούμενα /Συνιστώμενη βιβλιογραφία
- Σύνδεση των στόχων του Προγράμματος Σπουδών με την αγορά εργασίας
- Γλώσσα διδασκαλίας
- Συμβατότητα σε σχέση με το Ευρωπαϊκό και Διεθνές Περιβάλλον (benchmarks)

15.Δομή του Προγράμματος Σπουδών

- Λειτουργία κατευθύνσεων, Ανάλυση σε Μαθήματα Γενικής Υποδομής, Ειδικής Υποδομής, Ειδικότητας. Υποχρεωτικά και μαθήματα Επιλογής. Ανάλυση διδακτικού έργου σε διαλέξεις, ασκήσεις πράξης, εργαστηριακές / κλινικές ασκήσεις
- Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι
- Μέθοδοι αξιολόγησης/βαθμολόγησης
- Υπολογισμός φόρτου εργασίας σύμφωνα με τον οδηγό εφαρμογής ECTS, και πιστωτικών μονάδων ECTS:
- <http://www.iky.gr/ects-ds-labels/item/550-odigos-gia-tous-xristes-tou-ects>
- Υπουργική Απόφαση Αρ. Φ5/89656/Β3 (Τεύχος Β' Αρ. Φύλλου 1466/2007): ECTS
- Περιγράμματα Μαθημάτων Προγράμματος Σπουδών (Έχει σταλεί παράδειγμα)
- Οργάνωση του Εκπαιδευτικού Έργου
- Στην ενότητα αυτή τεκμηριώνεται η επαρκής -ποσοτικά και ποιοτικά- κάλυψη των απαιτήσεων του διδακτικού έργου του Προγράμματος Σπουδών από το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος.

17

16.Παράρτημα Διπλώματος (Diploma Supplement) (DS)

- Διοίκηση του Τμήματος
- Διαθέσιμες Υποδομές
- Το Παράρτημα Διπλώματος είναι ένα έγγραφο που επισυνάπτεται σε έναν τίτλο σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, παρέχοντας μια τυποποιημένη περιγραφή της φύσης, του επιπέδου, του πλαισίου, του περιεχομένου και του κύρους των σπουδών που ακολουθήθηκαν και ολοκληρώθηκαν επιτυχώς από τον κάτοχό του.
- Παρέχει διαφάνεια και διευκολύνει την ακαδημαϊκή και επαγγελματική αναγνώριση των τίτλων σπουδών.

Πληροφορίες Π.Δ.

http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc48_en.htm

http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc1239_en.htm

Πιστοποίηση Προγραμμάτων Σπουδών- Μάρτιος 2014- Γραμματεία ΜΟΔΙΠ

Τεύχος Β΄ –Αρ. Φύλλου 1091/2006 (Υπουργική Απόφαση Αριθμ. Φ5/72535/Β3): «Καθορισμός Παραρτήματος Διπλώματος» Τεύχος Β΄ Αρ. Φύλλου 2161 /2007- (Υπουργική Απόφαση Αρ. Φ5/89656/Β3):«Διόρθωση σφάλματος στην υπ΄ αριθμ. Φ5/72535/Β3/18.7.2006»

17.Ο Οδηγός Σπουδών περιέχει : (Φ5/89656/Β3, 1466/2007)

Πρέπει να δημοσιεύεται στην Ελληνική γλώσσα και σε μία από τις ευρέως ομιλούμενες γλώσσες της ΕΕ, (π.χ. αγγλικά στο Διαδίκτυο και σε έντυπη μορφή σε ένα ή περισσότερα φυλλάδια).

- Λίστα ελέγχου (checklist)
- πληροφορίες για τους φιλοξενούμενους φοιτητές από το εξωτερικό, στα πλαίσια διμερών συμβάσεων
- πληροφορίες για τους σπουδαστές του ιδρύματος (http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc48_en.htm)
- Επωνυμία και διεύθυνση
- Ακαδημαϊκό ημερολόγιο
- Ακαδημαϊκές αρχές
- Γενική περιγραφή του ιδρύματος (συμπεριλαμβανομένου του τύπου και της νομικής μορφής)
- Διαδικασίες εισαγωγής/εγγραφής
- Κύριοι πανεπιστημιακοί κανονισμοί (ειδικότερα, διαδικασίες αναγνώρισης)
- ECTS συντονιστής σε επίπεδο ιδρύματος
- Διεθνή προγράμματα
- Πρακτικές πληροφορίες για διακινούμενους φοιτητές
- Μαθήματα γλώσσας
- Πρακτική άσκηση
- Αθλητικές εγκαταστάσεις
- Εξω-πανεπιστημιακές δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου
- Φοιτητικές ενώσεις/σύλλογοι
- Κόστος διαμονής
- Στέγαση

- Σίτιση
- Ιατρικές υπηρεσίες
- Υπηρεσίες για φοιτητές με ειδικές ανάγκες
- Ασφάλιση/υγειονομική περίθαλψη
- Οικονομική ενίσχυση φοιτητών
- Γραφείο φοιτητικών υποθέσεων –Σύμβουλοι Σπουδών
- Διευκολύνσεις μελέτης (Σπουδαστήρια, Αναγνωστήρια –Βιβλιοθήκη)
- Σχολές/Τμήματα/Μαθήματα σε επίπεδο Ιδρύματος
- Πληροφορίες σχετικά με τα προγράμματα σπουδών που οδηγούν στην απόκτηση τίτλου σπουδών

A) Γενική περιγραφή

- Απονεμόμενος τίτλος σπουδών
- Προϋποθέσεις εισαγωγής
- Εκπαιδευτικοί και επαγγελματικοί στόχοι
- Πρόσβαση σε περαιτέρω σπουδές
- Διάγραμμα δομής κύκλου μαθημάτων με πιστωτικές μονάδες (60 ανά έτος, 30 ανά εξάμηνο)
- Τελικές εξετάσεις
- Κανονισμοί εξετάσεων και αξιολόγησης
- ECTS συντονιστής σε επίπεδο Τμήματος

19

B) Περιγραφή των επιμέρους ενοτήτων μαθημάτων/Τμήμα ECTS label για το Ίδρυμα

- Εφαρμογή σωστή του ECTS σε όλα τα προγράμματα που οδηγούν στη λήψη τίτλου σπουδών πρώτου, δεύτερου και τρίτου κύκλου.
- Το ECTS label θα αυξήσει το κύρος του ιδρύματος ως διαφανούς και αξιόπιστου εταίρου στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής και διεθνούς συνεργασίας.
- Το ECTS label ισχύει για τρία ακαδημαϊκά έτη